

دف نوازی به زبان ساده

از ابتداتا.....

تألیف: غلامرضا کرکین

بازنگری و ویرایش: محمد غلامی

انتشارات نوید شیراز

سرشناسه	: گرگین، غلامرضا، ۱۳۵۳.
عنوان و نام پدیدآور	: دفنوازی به زبان ساده از ابتدا تا ... / مؤلف غلامرضا گرگین؛ بازنگری و ویرایش محمد غلامی
مشخصات نشر	: شیراز: نوید شیراز، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	: ۱۱۶ ص.: مصور
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۲-۹۲۱-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: موسیقی برای دف -- پاتیسون
موضوع	: Daph music -- Scores and parts
موضوع	: دفنوازی
موضوع	: Daph playing*
موضوع	: سازهای ایرانی
موضوع	: Musical instruments -- Iran
شناسه افزوده	: غلامی، محمد، ۱۳۶۸-، ویراستار
رده‌بندی کنگره	: MTV۷۷۲۵/د۷ک۴ ۱۳۹۷
رده‌بندی دیویی	: ۷۸۹/۶۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۰۱۳۱ ۳

دفنوازی به زبان ساده از ابتدا تا ...

مؤلف: غلامرضا گرگین

بازنگری و ویرایش: محمد غلامی

عکس پشت جلد: بابک پیرمراد

لیتوگرافی و چاپ: دنیا □ تیراژ: ۱۰۰۰ جلد □ چاپ اول: ۱۳۹۸

حق چاپ محفوظ

ناشر: انتشارات نوید شیراز

دفتر شیراز- تلفن ۶۲-۳۲۲۲۶۶۶۱-۳۲۲۲۹۶۷۶ نمابر

دفتر تهران- تلفن ۸۸۹۰۵۹۴۵ نمابر ۸۸۹۲۱۵۲۲-۰۲۱

پست الکترونیکی: navideshiraz.pub@gmail.com

وب سایت: www.navideshiraz.com

ISBN: 978-600-192-921-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۲-۹۲۱-۲

۴۰۰۰۰ تومان

پیشگفتار

کمتر کسی گمان می‌کرد که در کمتر از ده سال، ساز دف از سنج و بعضاً تهران، سر از شیراز درآورد و جایگاه محکمی در شیراز به دست آورد، به گونه‌ای که هرساله با تعداد زیادی از گروه‌های دف‌نوازی و تکنوازان بی‌همتا در جشنواره‌ها و کنسرت‌های مختلف به خودنمایی بپردازد. این همه ممکن نبود مگر با وجود اساتید بزرگوار این شهر که عمر خود را بر بهترین نحوه آموزش این ساز، که پیشینه‌ای دیرینه در فرهنگ این مرز و بوم دارد، گذاشته‌اند.

در این بین نام غلامرضا گرگین بیش از هرکسی در شهر راز به گوش می‌خورد. معلمی که توانسته با استفاده از تجربه تدریس و معلمی در دروس چون منطق، فلسفه، روانشناسی و اخلاق، ارتباط انسانی لازم برای تربیت و تعالی هنرآموزانش به دست آورد. تحصیلات، آشنایی ایشان در رشته‌های روانشناسی و فلسفه توانایی وی برای تربیت هنرجویان را بی‌بدیل کرده است. شاید گزاف نباشد که گفته شود شیوه‌ی نوین دف‌نوازی ایشان در نوع خود منحصر به فرد بوده، و مهم‌تر آنکه توانسته هنرجویان بی‌بدیلی را در این زمینه تربیت کند که خود سرچشمه‌ی دف‌نوازی نوینی گشته‌اند. کنسرت‌های گروه هفتاد دف‌اندلیب شاهی بر این مدعاست، که در آن‌ها هنرجویانی از رده‌های سنی مختلف (زیر ده سال تا شصت سال) در جایگاه عالی‌ترین نوازنده‌ها شرکت جسته‌اند.

کتاب حاضر حاصل تلاش بیش از دو دهه‌ی ایشان برای گسترش دف‌نوازی، و مهم‌تر گسترش روش اصولی آموزش دف است که طی آن هنرجویان به ساده‌ترین شکل ممکن به مرور زمان به دف‌نوازی چیره دست بدل می‌شوند. شاهد مدعای این کتاب تعداد بی‌شماری از دف‌نوازان فارس بوده که با این ساز آشنا شده و توانسته‌اند بعضاً شیوه خود را ادامه دهند و در این راه صاحب نام شوند. افرادی چون مرحوم علی حقایق، حسین مصطفی، پوریا هومان، علی میسمیان، علیرضا نصیری‌فرد، جابر خدایاری، عاطفه آذری، امین گرگین، حمیدرضا رهبرعالم، محمدحسین گرگین، شهره فهیمی، محمدجواد هوشمند، عرفان اسلامی‌نیا، مسعود طاهری، زهرا گرگین، عرفان طاهری و بسیاری دیگر از کسانی که هم‌اکنون در استان فارس و دیگر مناطق کشور مشغول به تدریس این ساز هستند.

بسیار خرسندیم که بعد از سال‌ها تلاش برای چاپ این کتاب و با توجه به حساسیت‌های مورد نظر جناب گرگین، توانستیم رضایت ایشان را برای این مهم جلب کنیم و هم‌اکنون این امکان برای تمامی مردم این سرزمین فراهم است تا از این شیوه‌ی نوین آموزشی بهره ببرند.

محمد غلامی

بهار ۹۸

جدول تناسب‌ها

۹	طریقه گرفتن دف و اجرای ضربات
۱۱	آشنایی با علامت‌هایی که در این کتاب مورد استفاده قرار گرفته‌اند
۱۳	درس‌هایی بر پایه نت‌ها و سکوت‌های گرد، سفید و سیاه
۱۷	آشنایی با نت چنگ
۱۸	ضد ضرب و سنکپ
۲۳	ریتم مقام حی الله و مداحی نوع دیگر
۲۵	نمونه‌هایی از کاربرد ریتم ۴/۴ در موسیقی ایرانی
۲۶	تمرین‌های دوازده چنگ
۳۱	ریتم مقام دائی، حادی و ذکر جمیل
۳۲	نمونه‌هایی از کاربرد ریتم ۲/۴ در موسیقی ایرانی
۳۳	ریتم مقام ذکر دوم
۳۶	آشنایی با نت سه لا چنگ
۳۷	نگاهی به مفاهیم پیشرفته ترنویز موسیقی (سه بر دو یا تریوله و ...)
۴۳	میزان‌های ترکیبی
۴۴	ریتم ۶/۸ ایرانی
۵۱	ریتم مقام مداحی نوع اول
۵۴	ریتم مقام سقزی
۵۸	نمونه‌هایی از کاربرد ریتم ۶/۸ در موسیقی ایرانی
۶۱	حلقه‌ها
۶۳	تمام حلقه
۶۵	ریتم مقام هل‌گرتن
۷۰	میزان‌های لنگ یا مختلط
۷۳	نمونه‌هایی از کاربرد ریتم ۵/۸ در موسیقی ایرانی
۷۴	ریتم مقام گریان
۸۱	نمونه‌هایی از کاربرد ریتم ۷/۸ در موسیقی ایرانی
۸۴	خط اتحاد و خط اتصال
۸۵	ریز
۱۰۴	قطعاتی برای گروه نوازی